

LABORATORIUM LASEROWE TECHNIKI
OBRÓBKI I WYTWARZANIA

Instrukcja do ćwiczenia 10 i 11

**ANALIZA WPŁYWU MOCY WIĄZKI LASERA I
PRĘDKOŚCI PRZESUWU GŁOWICY LASERA NA
PROCES CIĘCIA SZKŁA AKRYLOWEGO ZA
POMOCĄ PLOTERA LASEROWEGO CO₂**

Zagadnienia do samodzielnego opracowania

- Parametry cięcia z zastosowaniem plotera laserowego.
- Procesy zachodzące podczas cięcia materiałów niemetalicznych.
- Wpływ parametrów ciętego materiału na głębokość cięcia.

Model teoretyczny cięcia materiałów niemetalicznych przy zastosowaniu lasera CO₂ małej mocy opisany został w pracy [1]. Zależność na głębokość cięcia D przy zastosowaniu lasera ma postać:

$$D = B \frac{\alpha}{RQ\rho\sqrt{\pi}} \left(\frac{P}{v}\right)^\omega, \quad (1)$$

gdzie:

α – absorpcja (przyjmujemy 1),

R – promień wiązki w płaszczyźnie materiału lub szerokość cięcia (przyjmujemy 0,25 mm),

Q – ciepło odparowania jednego grama ciętego materiału (2 kJ/g),

ρ – gęstość materiału (1,18 g/cm³),

B i ω – dodatkowe parametry związane z właściwościami ciętego materiału, wyznaczone doświadczalnie,

P – moc lasera,

v – prędkość przesuwu głowicy.

W nawiasach podano zaczerpnięte z cytowanego artykułu wartości poszczególnych wielkości dla szkła akrylowego.

W celu dopasowania metodą najmniejszych kwadratów zastąpmy wszystkie własności materiałowe występujące we wzorze (1) wielkością β , czyli

$$\beta = B \frac{\alpha}{RQ\rho\sqrt{\pi}}. \quad (2)$$

Otrzymamy wtedy uproszczony wzór (1)

$$D = \beta \left(\frac{P}{v}\right)^\omega. \quad (3)$$

W celu zlinearyzowania powyższego wzoru zlogarytmujemy go obustronnie:

$$\ln D = \ln \beta + \omega \cdot \ln \frac{P}{v}. \quad (4)$$

Jeżeli teraz oznaczymy zmienne występujące w powyższym równaniu literami x i y , czyli

$$y = \ln D, \quad x = \ln \frac{P}{v}, \quad (5)$$

a stałe oznaczymy literami a i b , czyli

$$b = \ln \beta, \quad a = \omega, \quad (6)$$

to zamiast równania (4) otrzymamy równanie prostej,

$$y = b + ax, \quad (7)$$

które można użyć do linearyzacji wzoru (3) a zatem i wzoru (1).

Po dopasowaniu prostej do punktów pomiarowych x, y i otrzymaniu w ten sposób parametrów a i b można za pomocą wzorów (6) znaleźć parametry β i ω , a za pomocą wzoru (2) można znaleźć parametr B .

Opis doświadczenia

1. Przygotowanie próbek pomiarowych

Próbki pomiarowe wykonane zostały ze szkła akrylowego (szkło organiczne, potocznie plexiglas, pleksi, żargonowo pleksa) – przezroczyste tworzywo sztuczne, którego głównym składnikiem jest poli(metakrylan metylu) czyli PMMA) o grubości 4 mm.

Każda z próbek zawiera nacięcia wykonane za pomocą plotera laserowego uzyskane: I sposób – przy takiej samej prędkości v posuwu głowicy lasera ale przy różnych mocach (zapisane w tabeli poniżej);

II sposób – przy takiej samej mocy wiązki laserowej ale przy różnych prędkościach v posuwu głowicy lasera.

2. Pomiar głębokości nacięć D w zależności od mocy wiązki laserowej i prędkości przesuwu głowicy lasera.

Pomiar głębokości nacięć wykonany zostanie przy pomocy oprogramowania mikroskopu z zainstalowaną kamerą cyfrową podłączoną do komputera. Zmierzyć należy głębokość nacięć patrząc od czoła próbki.

Lp.	D , mm		v			
	P		10	20	30	40
	%	W	mm/s	mm/s	mm/s	mm/s
1	20					
2	30					
3	40					
4	50					
5	60					
6	70					
7	80					
8	90					
9	99					

Opracowanie wyników pomiarów

1. Na podstawie krzywej dopasowania otrzymanej w ćwiczeniu „Pomiar mocy wiązki lasera CO₂” oraz na podstawie znajomości mocy wyrażonej w % obliczyć moc wyrażoną w watach. Wyniki zamieścić w tabeli.

2. Analiza uzyskanych wyników

a. narysować wykres $\bar{D}(P)$ dla poszczególnych prędkości v lub

b. narysować wykres $\bar{D}(v)$ dla poszczególnych mocy lasera P , odpowiednio do wybranego w doświadczeniu sposobu cięcia I lub II.

3. Porównanie danych doświadczalnych z modelem literaturowym.

Dla każdej pary moc-prędkość obliczyć $x = \ln \frac{P}{v}$ oraz $y = \ln D$.

Nanieść otrzymane wartości na jeden wykres $y(x)$.

Do wszystkich punktów x, y (nie rozróżniając różnych mocy) dopasować prostą (np. za pomocą funkcji REGLINP w programie Excel), co jest równoważne ze znalezieniem współczynników a i b wraz z ich niepewnościami $u(a)$ i $u(b)$.

Zaznaczyć tę prostą na powyższym wykresie $y(x)$.

Za pomocą wzorów (6) i (2) obliczyć parametry B i ω znajdujące się we wzorze (1).

4. Na wykresach, na których umieszczone są punkty pomiarowe $D(P)$ lub $D(v)$, narysować teoretyczne funkcje dopasowania według wzoru (1) dla każdej prędkości v lub odpowiednio każdej mocy P (w zależności od wybranego w doświadczeniu sposobu cięcia I lub II).
5. Na podstawie modelu teoretycznego danego wzorem (1), określić parametry cięcia, dla których przecięte zostanie szkło akrylowe o grubości 5 mm i 10 mm.
6. Zapisać wnioski z przeprowadzonego doświadczenia i obliczeń.

Literatura:

[1] Bai Hua Zhou, S.M. Mahdiwian, Experimental and theoretical analyses of cutting non-metallic materials by low power CO₂-laser, Journal of Materials Processing 146 2004, 188-192.